

ความจริงเบื้องหลังการใช้ถุงยางอนามัย : เหตุผลหลักที่ทำให้วัยรุ่นไทยไม่ใช้ถุงยางอนามัย
Facts behind Condom Use: The Main Reasons Prohibiting Condom Use among Thai
Adolescents

พรฤดี นิธิรัตน์

ภาควิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนและจิตเวชศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

บทคัดย่อ

วัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่บุคคลมีพัฒนาการทางเพศอย่างเด่นชัด ซึ่งพัฒนาการทางเพศนี้นำไปสู่อารมณ์และความรู้สึกทางเพศ ทำให้วัยรุ่นหลายคนเริ่มมีเพศสัมพันธ์ รายงานหลายชิ้นระบุตรงกันว่าวัยรุ่นไทยน้อยกว่าร้อยละ 25 ที่ใช้ถุงยางอนามัยอย่างสม่ำเสมอเมื่อมีเพศสัมพันธ์ จึงส่งผลให้เกิดปัญหาสุขภาพทางเพศในประชากรกลุ่มนี้ เหตุผลเบื้องหลังพฤติกรรมการไม่ใช้ถุงยางอนามัยอย่างสม่ำเสมอนั้นยังไม่เป็นที่เข้าใจอย่างชัดเจน การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะเข้าใจถึงปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคขัดขวางการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มวัยรุ่นไทย และเพื่อเสนอแนะวิธีการที่เหมาะสมในการรณรงค์การใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มวัยรุ่น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2549 จากผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พ่อแม่ของนักเรียน และครูผู้สอนวิชาสุศึกษา จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 62 คน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 20 คน และการสนทนากลุ่ม จำนวน 42 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าเหตุผลหลัก 5 ประการ ที่ทำให้วัยรุ่นไม่สนใจที่จะใช้ถุงยางอนามัยอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ 1) ถุงยางอนามัยทำให้ความสุทางเพศลดลง 2) ความรู้สึกอายนี้อาจต้องซื้อถุงยางอนามัย 3) การรับรู้ความเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์อยู่ในระดับต่ำ 4) ความรู้สึกไว้วางใจในคู่นอน และ 5) การรับรู้ประโยชน์ของถุงยางอนามัยอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้นข้อมูลที่ได้ยังชี้ให้เห็นว่ามีความรู้สึกน่ารังเกียจอยู่คู่กับถุงยางอนามัยด้วย กล่าวคือ ถุงยางอนามัยเป็นสิ่งสะท้อนถึงพฤติกรรมสำส่อนทางเพศ ความน่ารังเกียจนี้เป็นสิ่งขัดขวางทำให้วัยรุ่นไม่ซื้อหา ไม่พกพา และไม่ใช้ถุงยางอนามัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มวัยรุ่นหญิง

สรุปได้ว่า การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยเป็นปัญหาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทยในยุคปัจจุบัน มีเหตุผลสำคัญอย่างน้อย 5 ประการ ที่สามารถอธิบายพฤติกรรมการละเลยการใช้ถุงยางอนามัยอย่างสม่ำเสมอของวัยรุ่น การศึกษานี้จึงเสนอแนะว่าควรจัดการรณรงค์การใช้ถุงยางอนามัยที่คำนึงถึงเหตุผลทั้ง 5 ประการนี้ เพื่อสร้างเสริมสุขภาพและสุขภาวะของวัยรุ่นไทย

คำสำคัญ : ถุงยางอนามัย วัยรุ่นไทย พฤติกรรม